

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Δημιουργική Γραφή

**Οδηγός Συγγραφής
Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας**

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	4
2. Διαδικασία Υποβολής Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών	4
2.1. Επιλογή Θέματος και Επιβλέποντος/Επιβλέπουσας	4
2.2. Συνεργασία Φοιτητή/Φοιτήτριας και Επιβλέποντος/Επιβλέπουσας	5
2.3. Έκταση και Είδη Μεταπτυχιακής Εργασίας	6
2.4. Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή και Αξιολόγηση	6
2.5. Τελική Κατάθεση και Ιδρυματικό Καταθετήριο	6
2.6. Λογοκλοπή και Ακαδημαϊκή Δεοντολογία	7
3. Θεματικά Πεδία για Διπλωματικές Εργασίες	7
3.1. Εργασίες που αφορούν τη θεωρητική διερεύνηση και τη δημιουργική πρακτική ενός συγκεκριμένου λογοτεχνικού είδους.	7
3.2. Σχήματα λόγου (π.χ. κυριολεξία, μεταφορά, σύμβολο, αλληγορία κ.ά.)	8
3.3. Μετάφραση λογοτεχνικού ή άλλου έργου και κριτική	8
3.3.1. Μετάφραση λογοτεχνικού έργου	8
3.3.2. Μετάφραση και κριτική παρουσίαση βιβλίου	8
3.3.3. Κριτική αποτίμηση έργων	8
3.4. Διασκευή	9
3.5. Λογοτεχνία και άλλες επιστήμες / γνωστικά πεδία	9
3.5.1. Λογοτεχνία και Ιστορία	9
3.5.2. Λογοτεχνία και Γλωσσολογία / Γλώσσα	9
3.5.3. Λογοτεχνία και Ψυχολογία / Ψυχανάλυση	10
3.5.4. Λαογραφία	10
3.5.5. Λογοτεχνία και Καλές Τέχνες	10
3.5.6. Λογοτεχνία και Αθλητισμός	10
3.5.7. Λογοτεχνία και Θετικές Επιστήμες	11
3.5.8. Ψηφιακές αφηγήσεις και νέοι γραμματισμοί	11
3.5.9. Τεχνητή νοημοσύνη στη Δημιουργική Γραφή	11
3.5.10. Περιβαλλοντική και οικολογική λογοτεχνία	11
3.6.11 Βιβλιολογία και Τεχνογραφία	12
3.6.12 Φιλολογία –Κριτική έκδοση	12
3.6. Ανάλυση αφηγηματικών τεχνικών στην πεζογραφία και την ποίηση	13
4. Η Γλώσσα του Κειμένου της Διπλωματικής	13
4.1. Σαφήνεια, οικονομία και επιστημονική ακρίβεια	13
4.2. Τυπογραφικές συμβάσεις	14
4.3. Δομή παραγράφων και ανάπτυξη επιχειρημάτων	14
4.4. Χρήση ρηματικών προσώπων και συντακτικών επιλογών	14
4.5. Χρονική συνέπεια και χρήση χρόνων	14
4.6. Ορολογία και εννοιολογική ακρίβεια	14
4.7. Συμπεριληπτική και μη σεξιστική γλώσσα	14
4.8. Πρωτοτυπία και δεοντολογία στη χρήση πηγών	15
4.9. Συνάφεια και λογική συνέχεια των ενοτήτων	15
5. Η Εκδοτική Μορφή των Εργασιών	15
5.1. Τελική μορφή και τύπος αρχείου	15

5.2. Τυπογραφικές προδιαγραφές	16
5.3. Σελιδοποίηση και αρίθμηση	16
5.4. Εικόνες, πίνακες, διαγράμματα, QR	16
5.5. Παραρτήματα	16
5.6. Διάταξη του εξωφύλλου	17
5.7. Γλωσσική επιμέλεια και τελικό έλεγχο μορφής	17
5.8. Συμμόρφωση με οδηγίες	17
5.9. Δήλωση αυθεντικότητας	17
6. Οργάνωση και Διάρθρωση της Εργασίας	18
6.1. Προκαταρκτικά τμήματα	18
6.2. Εισαγωγή	18
6.3. Θεωρητικό πλαίσιο / Βιβλιογραφική επισκόπηση	19
6.4. Μεθοδολογία	19
6.5. Παρουσίαση ευρημάτων / Ανάλυση	19
6.6. Συμπεράσματα	20
6.7. Βιβλιογραφία	20
6.8. Δήλωση Χρήσης Εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης	20
6.9. Δεοντολογία Έρευνας	20
7. Βιβλιογραφικές Παραπομπές και Αναφορές	21
7.1. Παραπομπές μέσα στο κείμενο (In-text citations)	21
7.2. Παράθεση αυτούσιων αποσπασμάτων	21
7.3. Υποσημειώσεις	22
7.4. Βιβλιογραφία	22
7.4.1. Βιβλία	22
7.4.2. Κεφάλαιο σε συλλογικό τόμο	22
7.4.3. Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό	23
7.4.4. Διαδικτυακές πηγές	23
7.4.5. Οπτικοακουστικό υλικό (ταινίες, podcasts, ηχογραφήσεις)	23
7.4.6. Δημιουργικά έργα (ποίηση, διήγημα) σε συλλογή.	23
7.4.7. Αδημοσίευτο ή αρχειακό υλικό	23
7.5. Ομοιομορφία και συνέπεια	24
7.6 Δεοντολογία – Λογοκλοπή	24
8. Παραρτήματα	24
8.1. Διάταξη και μορφοποίηση	24
8.2. Περιεχόμενο Παραρτημάτων	25
8.3. Ρόλος των Παραρτημάτων στη συνολική εργασία	25

1. Εισαγωγή

Ο παρών Τεχνογραφικός Οδηγός περιγράφει αναλυτικά τη διαδικασία εκπόνησης, επίβλεψης, αξιολόγησης και κατάθεσης των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών¹ του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Δημιουργική Γραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Στόχος του Οδηγού είναι να καθοδηγήσει τους/τις φοιτητές/τριες τόσο ως προς τις ακαδημαϊκές απαιτήσεις της εργασίας όσο και ως προς τη μορφοποίηση, τη δεοντολογία και τις διαδικασίες που πρέπει να τηρηθούν.

Οι ΜΔΕ αποτελούν κορυφαίο στάδιο των σπουδών και αποσκοπούν στη συμβολή του/της φοιτητή/τριας στη θεωρητική, ερευνητική ή δημιουργική / εφαρμοσμένη γνώση του πεδίου. Η εργασία είναι συνδυαστική και αποτελείται από δύο μέρη: Το θεωρητικό και το δημιουργικό ή εφαρμοσμένο. Σε κάθε περίπτωση, η εργασία οφείλει να είναι πρωτότυπη, επιστημονικά τεκμηριωμένη και γραμμένη σύμφωνα με τα ακαδημαϊκά πρότυπα που ισχύουν διεθνώς.

Ο/Η επιβλέπων/ουσα καθοδηγεί τον/την φοιτητή/τρια καθ' όλη τη διάρκεια της συγγραφής, παρακολουθεί την πρόοδο, αξιολογεί την ποιότητα του κειμένου και βεβαιώνει τόσο την ερευνητική και επιστημονική του πληρότητα όσο και τη δημιουργική ή εκπαιδευτική συμβολή του στο πεδίο. Η συνεργασία επιβλέποντος/ουσας και φοιτητή/τριας είναι απαραίτητη και η συστηματική επικοινωνία συμβάλλει σημαντικά στην επιτυχή ολοκλήρωση της εργασίας.

Το τελικό κείμενο της ΜΔΕ πρέπει να πληροί όλες τις τυπογραφικές και ακαδημαϊκές προδιαγραφές που ορίζονται στον παρόντα Οδηγό. Η εργασία, μετά την επιτυχή εξέταση, κατατίθεται στο Ιδρυματικό Καταθετήριο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες.

2. Διαδικασία Υποβολής Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών

Η εκπόνηση της ΜΔΕ πραγματοποιείται κατά το τέταρτο εξάμηνο σπουδών, μετά την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των μαθημάτων του Προγράμματος. Ο/Η φοιτητής/τρια αναλαμβάνει την εκπόνηση της εργασίας μόνο όταν έχει συμπληρώσει τις απαιτούμενες πιστωτικές μονάδες και έχει εγκριθεί το θέμα της εργασίας από τη Συνέλευση του Τμήματος, κατόπιν αίτησης που καταθέτει στη Γραμματεία του Προγράμματος.

2.1. Επιλογή Θέματος και Επιβλέποντος/Επιβλέπουσας

Ο/Η φοιτητής/τρια υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος αίτηση έγκρισης θέματος. Το θέμα πρέπει να είναι σαφές, ερευνητικά τεκμηριωμένο, σχετικό με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. και εφικτό ως προς την ολοκλήρωσή του στον διαθέσιμο χρόνο.

¹ Στο εξής: ΜΔΕ

Η αίτηση έγκρισης ανάθεσης διπλωματικής μεταπτυχιακής εργασίας κατατίθεται ηλεκτρονικά στη γραμματεία του ΠΜΣ (cw@uowm.gr) προτείνοντας, κατόπιν συνεννοήσεως μαζί τους, τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/ήτρια και τα άλλα 2 μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής, εφόσον είναι εφικτό, τρεις (3) φορές ανά ακαδημαϊκό έτος ως εξής:

1η. 1 έως 15 Οκτωβρίου

2η. 1 έως 15 Φεβρουαρίου

3η. 1 έως 15 Ιουνίου

Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών, με την προϋπόθεση της κατοχής διδακτορικού τίτλου, έχουν οι διδάσκοντες α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (ΕΕΠ), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (ΕΔΙΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΕΙ) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (ΑΣΕΙ), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης, β) ομότιμοι Καθηγητές/τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη ΔΕΠ. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου ΑΕΙ, γ) συνεργαζόμενοι/ες Καθηγητές/τριες δ) εντεταλμένους/ες διδάσκοντες/ουσες, ε) επισκέπτες/τριες Καθηγητές/τριες ή επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες, στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του ΠΜΣ δύναται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο ΠΜΣ. Ο/Η επιβλέπων/ουσα έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας της εργασίας, αν τηρούνται οι στόχοι και οι προδιαγραφές της έρευνας. Η επιλογή του/της επιβλέποντος/ουσας γίνεται με βάση τη συνάφεια του αντικειμένου, την εμπειρία και τις ερευνητικές/δημιουργικές του/της κατευθύνσεις.

2.2. Συνεργασία Φοιτητή/Φοιτήτριας και Επιβλέποντος/Επιβλέπουσας

Η σχέση μεταξύ φοιτητή/τριας και επιβλέποντος/ουσας είναι καθοριστική για την ποιότητα και την έγκαιρη ολοκλήρωση της εργασίας. Ο/Η επιβλέπων/ουσα:

- καθοδηγεί τον/την φοιτητή/τρια σε όλα τα στάδια της εκπόνησης,
- παρέχει ανατροφοδότηση για το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία και τη δομή,
- ελέγχει την πρόοδο και την επιστημονική εγκυρότητα της εργασίας,
- εγκρίνει το τελικό κείμενο πριν υποβληθεί για εξέταση.

Ο/Η φοιτητής/τρια οφείλει:

- να τηρεί τα χρονικά πλαίσια και τις οδηγίες του/της επιβλέποντος/ουσας,
- να παραδίδει έγκαιρα τα επιμέρους τμήματα της εργασίας (κεφάλαια, σχέδια εργασίας, διορθώσεις),

- να συνεργάζεται συστηματικά και να ανταποκρίνεται στις παρατηρήσεις,
- να διασφαλίζει την πρωτοτυπία και την ακαδημαϊκή ποιότητα της εργασίας.

2.3. Έκταση και Είδη Μεταπτυχιακής Εργασίας

Η ΜΔΕ είναι συνδυαστική και διακρίνεται σε **θεωρητικό** και **δημιουργικό ή ερευνητικό μέρος**

1. Η έκταση κυμαίνεται μεταξύ 20.000 και 35.000 λέξεων, συμπεριλαμβανομένων εισαγωγής, θεωρητικής συζήτησης, ερευνητικών/δημιουργικών ενοτήτων και συμπερασμάτων. Δεν περιλαμβάνονται: εξώφυλλο, περιλήψεις, ευρετήρια, βιβλιογραφία, παραρτήματα. Η υπέρβαση του ανώτατου ορίου λέξεων είναι επιτρεπτή μετά από αιτιολογημένη σχετική εισήγηση του/της επιβλέποντα/ουσας.

2. Η αναλογία της εργασίας κατανέμεται με αναλογία 70% θεωρητικού – 30% δημιουργικού ή εφαρμοσμένου μέρους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από την επιβλέπουσα/τον επιβλέποντα και εγκριθεί από τη Συνέλευση.

3. Η εκπόνηση της ΜΔΕ δεν μπορεί να διαρκέσει λιγότερο από 3 μήνες από την ημερομηνία έγκρισής της από τη Συνέλευση του Τμήματος.

2.4. Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή και Αξιολόγηση

Μετά την ολοκλήρωση της εκπόνησης της ΜΔΕ, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει ηλεκτρονικά στη γραμματεία του ΠΜΣ (cw@uowm.gr) αίτηση παρουσίασης της εργασίας τρεις 3 φορές ανά ακαδημαϊκό έτος ως εξής:

1η. 1 έως 10 Νοεμβρίου

2η. 1 έως 10 Μαρτίου

3η. 1 έως 10 Ιουνίου

Οι παρουσιάσεις των ΜΔΕ θα γίνονται αντίστοιχα 3 φορές ανά ακαδημαϊκό έτος μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων ως ακολούθως:

1η. 20 έως 30 Νοεμβρίου

2η. 20 έως 30 Μαρτίου

3η. 20 έως 30 Ιουνίου

Η Τριμελής Εξεταστική Επιτροπή:

- αξιολογεί την πρωτοτυπία, τη θεωρητική τεκμηρίωση, τη μεθοδολογική ορθότητα και την ποιότητα γραφής της εργασίας,
- παρακολουθεί την προφορική υποστήριξη
- εγκρίνει, ζητά διορθώσεις ή απορρίπτει την εργασία.

Η βαθμολογία της ΜΔΕ συμβάλλει στον τελικό βαθμό του/της φοιτητή/τριας σύμφωνα με τον συντελεστή βαρύτητας που ορίζει το ΠΜΣ (30 Πιστωτικές Μονάδες / ECTS).

2.5. Τελική Κατάθεση και Ιδρυματικό Καταθετήριο

Μετά την επιτυχή εξέταση:

1. Ο/Η φοιτητής/τρια παραδίδει το τελικό αρχείο σε μορφή PDF.
2. Υποβάλλει περίληψη της εργασίας.
3. Συμπληρώνει το Έντυπο Παράδοσης ΜΔΕ και καταθέτει αντίγραφο της ταυτότητάς του/της.
4. Η εργασία αναρτάται στο Ιδρυματικό Καταθετήριο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

2.6. Λογοκλοπή και Ακαδημαϊκή Δεοντολογία

Η λογοκλοπή συνιστά σοβαρό παράπτωμα που μπορεί να οδηγήσει ακόμη και σε οριστική διαγραφή από το ΠΜΣ. Όλες οι εργασίες ελέγχονται υποχρεωτικά με λογισμικό ανίχνευσης λογοκλοπής.

Η χρήση πηγών, ιδεών και δεδομένων τρίτων πρέπει να γίνεται με πλήρη ακαδημαϊκή τεκμηρίωση, σύμφωνα με τα πρότυπα παραπομπών του Τεχνογραφικού Οδηγού.

Η χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην έρευνα πρέπει να δηλώνεται σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές

3. Θεματικά Πεδία για Διπλωματικές Εργασίες

Η επιλογή του θέματος της ΜΔΕ πρέπει να συνδέεται ουσιαστικά με το γνωστικό αντικείμενο της Δημιουργικής Γραφής και να ανταποκρίνεται στις ερευνητικές, θεωρητικές ή δημιουργικές απαιτήσεις του Προγράμματος. Τα παρακάτω θεματικά πεδία παρουσιάζουν ενδεικτικές -όχι περιοριστικές- κατηγορίες εργασιών. Κάθε εργασία οφείλει να περιλαμβάνει θεωρητικό μέρος, πλήρη τεκμηρίωση, βιβλιογραφία και, όπου προβλέπεται, ευρετήρια.

3.1. Εργασίες που αφορούν τη θεωρητική διερεύνηση και τη δημιουργική πρακτική ενός συγκεκριμένου λογοτεχνικού είδους.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Μελέτη του διηγήματος ως είδους + συγγραφή πρωτότυπων διηγημάτων με διαφορετικές αφηγηματικές τεχνικές ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Ανάλυση των χαρακτηριστικών και της δομής του παραμυθιού + συγγραφή σύγχρονων παραμυθιών ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Θεωρία του flash fiction + παραγωγή μικροαφηγήσεων με σχολιασμό των τεχνικών συγγραφής ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση

Μελέτη των συστημάτων μέτρου, ρυθμού και μουσικότητας της ποίησης, με εφαρμογή σε πρωτότυπα ποιήματα.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Θεωρητικό μέρος + σύνθεση πρωτότυπων ιαμβικών και αναπαιστικών ποιημάτων ή ποιημάτων με ελεύθερο στίχο ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Ανάλυση του δεκαπεντασύλλαβου + δημιουργία ποιημάτων σύγχρονης δημοτικής φόρμας ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Ρυθμική ανάλυση γαρ στίχων + δημιουργία πρωτότυπων γαρ ποιημάτων με σχολιασμό ρυθμικών επιλογών ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση

3.2. Σχήματα λόγου (π.χ. κυριολεξία, μεταφορά, σύμβολο, αλληγορία κ.ά.)

Μελέτη ρητορικών μηχανισμών μέσα από συγκεκριμένα έργα.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Ανάλυση των μεταφορών σε ποιητικό έργο και δημιουργία πρωτότυπου κύκλου ποιητικών μεταφορών ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Θεωρητική διερεύνηση της αλληγορίας + συγγραφή σύγχρονου αλληγορικού διηγήματος ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση

3.3. Μετάφραση λογοτεχνικού ή άλλου έργου και κριτική

Κριτική και εφαρμοσμένη προσέγγιση στη μεταφραστική θεωρία.

3.3.1. Μετάφραση λογοτεχνικού έργου

- Μετάφραση διηγήματος + σχολιασμός λεξιλογικών και υφολογικών επιλογών.
- Συγκριτική ανάλυση μεταφραστικών προσεγγίσεων ενός ποιήματος + προτεινόμενη νέα μετάφραση.

3.3.2. Μετάφραση και κριτική παρουσίαση βιβλίου

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Μετάφραση κεφαλαίων από διεθνές εγχειρίδιο (π.χ. δημιουργικής γραφής) + κριτική αποτίμηση της μεθοδολογίας του.

3.3.3. Κριτική αποτίμηση έργων

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Κριτική αποτίμηση συγκεκριμένων έργων και την υποδοχή τους από την κριτική της εποχής με πρωτογενή έρευνα + προσέγγιση του είδους και της εποχής + δημιουργικό έργο εμπνευσμένο από αυτά ή εκπαιδευτική εφαρμογή της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση.
- Θεωρητικός προσανατολισμός στην κριτική (ανάλογα το είδος του κειμένου) + δημιουργικό έργο μυθοπλαστικής κριτικής (fictocriticism).

3.4. Διασκευή

Προσεγγίσεις της θεωρίας της διασκευής και της πρακτικής εφαρμογής της.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Διασκευή λογοτεχνικού διηγήματος σε σενάριο μικρού μήκους ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Διασκευή θεατρικού έργου σε πεζό κείμενο με σχολιασμό αφηγηματικών επιλογών ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Διασκευή μυθολογικού μύθου σε σύγχρονο νεανικό αφήγημα ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση

3.5. Λογοτεχνία και άλλες επιστήμες / γνωστικά πεδία

3.5.1. Λογοτεχνία και Ιστορία

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Μελέτη μυθοπλαστικών έργων που αναπαριστούν (με όποιες επιστημονικές επιφυλάξεις αποσπασματικότητας και επιλεκτικότητας) ιστορικές περιόδους + συγγραφή ανάλογων κειμενικών ειδών.
- Διδακτικά σενάρια αξιοποίησης της Δημιουργικής Γραφής σε διεπιστημονική προσέγγιση με την Ιστορία για τη μελέτη συγκεκριμένων θεματικών πεδίων σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση.
- Διδακτικά σενάρια αξιοποίησης της Δημιουργικής Γραφής για οργάνωση και παρουσίαση αφιερωμάτων σε συγκεκριμένα ιστορικά γεγονότα σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης.

3.5.2. Λογοτεχνία και Γλωσσολογία / Γλώσσα

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Μελέτη ιδιώματος ενός συγγραφέα + παράλληλη δημιουργία κειμένων στο ίδιο ιδίωμα ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση

- Γλωσσική ανάλυση ιδιολέκτου χαρακτήρων + παραγωγή πρωτότυπου έργου με στοχευμένες γλωσσικές αποκλίσεις.
- Μελέτη ύφους συγγραφέα + δημιουργική άσκηση “μίμησης ύφους”.

3.5.3. Λογοτεχνία και Ψυχολογία / Ψυχανάλυση

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Στοιχεία τραύματος στη σύγχρονη ποίηση + παραγωγή πρωτότυπων ποιημάτων με σχολιασμό ψυχολογικών μοτίβων.
- Εκφραστική/θεραπευτική γραφή + παραγωγή εκφραστικών κειμένων ή κειμένων στο πλαίσιο θεραπευτικής διαδικασίας ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση,
- Διδακτικά σενάρια αξιοποίησης της Δημιουργικής Γραφής για ευαισθητοποίηση απέναντι σε κοινωνικά προβλήματα (αναπηρία, ενδοοικογενειακή βία κ.ά.) σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση.

3.5.4. Λαογραφία

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Ανάλυση λαογραφικών μοτίβων + δημιουργική παραγωγή νέων παραμυθιών με σύγχρονη θεματική.
- Μελέτη του παραδοσιακού θρήνου + σύνθεση πρωτότυπων ποιητικών θρήνων.

3.5.5. Λογοτεχνία και Καλές Τέχνες

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Ζωγραφική και Λογοτεχνία + δημιουργία ποιητικού κύκλου εμπνευσμένου από έργα ζωγραφικής ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Ανάλυση visual poetry + δημιουργία πολυτροπικών ποιημάτων.

3.5.6. Λογοτεχνία και Αθλητισμός

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Το ποδόσφαιρο (οποιοδήποτε άθλημα) στη μεταπολεμική ποίηση + παραγωγή λογοτεχνικών κειμένων ανάλογης θεματικής ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Δημιουργική συγγραφή αθλητικών αφηγήσεων με έμφαση στον ρυθμό και την ένταση της δράσης.

3.5.7. Λογοτεχνία και Θετικές Επιστήμες

Διαθεματική προσέγγιση που εξερευνά αφηγηματικές, ποιητικές και συμβολικές δομές μέσα από μαθηματικές και άλλες έννοιες, σχήματα, μοτίβα ή αναλογίες.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Ποίηση και Μαθηματικές Δομές + σύνθεση ποιημάτων βασισμένων στη σειρά Fibonacci (Fibonacci poetry), με σχολιασμό της αριθμητικής οργάνωσης της εικόνας ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση.
- Μελέτη μετρικών μοτίβων ως επαναληπτικών ακολουθιών (patterns) + σύνθεση ποιημάτων με μαθηματική συμμετρία.
- Αφηγήσεις με μαθηματικό υπόβαθρο: δημιουργία πρωτότυπων διηγημάτων εμπνευσμένων από μαθηματικές έννοιες ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Διδακτικά σενάρια αξιοποίησης της Δημιουργικής Γραφής σε διεπιστημονικές προσεγγίσεις για τις STEM επιστήμες για τη διδασκαλία συγκεκριμένων εννοιών ή θεματικών πεδίων της διδακτέας ύλης σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση.

3.5.8. Ψηφιακές αφηγήσεις και νέοι γραμματισμοί

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Θεωρία του ψηφιακού storytelling + δημιουργία διαδραστικής ιστορίας ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση
- Ανάλυση πολυτροπικών στοιχείων + δημιουργία εκπαιδευτικού ψηφιακού αφηγήματος.
- Μελέτη της «υπερκειμενικότητας» + συγγραφή υπερκειμενικής ιστορίας με πολλαπλές διαδρομές.

3.5.9. Τεχνητή νοημοσύνη στη Δημιουργική Γραφή

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Δημιουργία ποιητικού corpus με χρήση AI + κριτική ανάλυση των αποτελεσμάτων.
- Εξερεύνηση της «συγγραφικής φωνής» με σύγκριση ανθρώπινων και μηχανικών παραγωγών.
- Σχεδιασμός δραστηριοτήτων Δημιουργικής Γραφής που αξιοποιούν AI tools (π.χ. prompts, co-writing).

3.5.10. Περιβαλλοντική και οικολογική λογοτεχνία

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Οικοκριτική προσέγγιση + παραγωγή οικολογικού διηγήματος.
- Μελέτη της οικολογικής ευαισθησίας στην παιδική λογοτεχνία + δημιουργία πρωτότυπου οικολογικού παραμυθιού.
- Ποίηση της κλιματικής κρίσης + σύνθεση οικολογικών ποιημάτων ή εκπαιδευτικής εφαρμογής της διδασκαλίας τους σε εκπαιδευτική βαθμίδα τυπικής εκπαίδευσης ή στην άτυπη εκπαίδευση.

3.5.11. Αστυνομική Λογοτεχνία και Περιπετειώδης Αφήγηση

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Η περιπέτεια και το μυστήριο στην παιδική και εφηβική λογοτεχνία: Λογοτεχνικές σειρές με ήρωες ερευνητές/ερευνήτριες.
- Το γεωγραφικό αποτύπωμα της αστυνομικής λογοτεχνίας (μεσογειακή, σκανδιναβική, λατινοαμερικανική αφήγηση και σκηνικό).
- Τεχνικές πλοκής και τροπικότητες στη μυθοπλασία εγκλήματος.
- Ζητήματα διασκευής έργων αστυνομικής λογοτεχνίας σε κινηματογράφο και τηλεόραση.

3.5.12. Λογοτεχνία του Φανταστικού (αγγλ. Speculative Fiction)

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Η Κοσμοπλασία στη λογοτεχνία του Φανταστικού (επική, επιστημονική φαντασία, κ.ά.).
- Η χρήση της Ιστορίας και η ανάμειξη με τη μυθοπλασία σε έργα της Λογοτεχνίας του Φανταστικού. Αναλογίες Ιστορικότητας και Αφηγηματικότητας.
- Τεχνολογικές υπερβάσεις και επινοημένες καινοτομίες της Επιστημονικής Φαντασίας.
- Δυστοπικά περιβάλλοντα: Οι παράμετροι της λογοτεχνικής συγγραφής τους.

3.6.11 Βιβλιολογία και Τεχνογραφία

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Ανάλυση τυπογραφίας παλαιών εκδόσεων + πρόταση σύγχρονης έκδοσης.
- Συγκριτική μελέτη τυπογραφικών επιλογών σε ποιητικές συλλογές.

3.6.12 Φιλολογία –Κριτική έκδοση

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Κριτική έκδοση αδημοσίευτου έργου με εισαγωγή, σχόλια και παράλληλα ευρετήρια.
- Θεωρητικό μέρος + μελέτη λέξεων-κλειδιών στο έργο ενός/μίας συγγραφέα, με συγκρότηση θεματικού ή σημασιολογικού γλωσσarium.

3.6. Ανάλυση αφηγηματικών τεχνικών στην πεζογραφία και την ποίηση

Ενδεικτικά παραδείγματα:

- Μελέτη της λειτουργίας του σκηνικού σε λογοτεχνικά είδη (μυθιστορήματα, διηγήματα κτλ.).
- Μελέτη των χαρακτήρων σε κείμενα μυθοπλασίας.
- Συγκριτικές μελέτες χαρακτήρων σε ελληνική και παγκόσμια λογοτεχνία.
- Μελέτη της πλοκής στην πεζογραφία. Τυπικά μοτίβα και επινοημένες περιπλοκές καταστάσεων.
- *Εργοδική* (αγγλ. *ergodic*) λογοτεχνία (πλοκή μέσω επιλογών του αναγνώστη).
- Ανάλυση της αφηγηματικής οπτικής: Εξέταση της εναλλαγής αφηγητή (πρώτο, δεύτερο, τρίτο πρόσωπο) και του τρόπου με τον οποίο αυτή επηρεάζει τη δομή, την ατμόσφαιρα και τη συναισθηματική αλληλεπίδραση του αναγνώστη με το κείμενο.
- Μελέτη του ρόλου και της δόμησης του σκηνικού στη σύγχρονη ποίηση (το σκηνικό ως ποιητικός χαρακτήρας, η αλλαγή του σκηνικού και πώς επιδρά στην αναγνωστική πρόσληψη κλπ).
- Μελέτη των γραμματικών προσώπων των ποιητικών υποκειμένων και της σημασίας τους (εξομολογητική ποίηση, ποιητικός διάλογος, διάλογος στην ποίηση κτλ).

4. Η Γλώσσα του Κειμένου της Διπλωματικής

Η γλώσσα της ΜΔΕ πρέπει να είναι σαφής, ακριβής και επιστημονικά τεκμηριωμένη. Η διατύπωση των επιχειρημάτων οφείλει να χαρακτηρίζεται από συνοχή, λογική συνέχεια και τήρηση των ακαδημαϊκών προτύπων γραφής. Η ποιότητα του λόγου αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της αξιολόγησης της εργασίας.

Παρακάτω παρουσιάζονται βασικές αρχές γραφής που συνάδουν με διεθνείς οδηγούς ακαδημαϊκής γραφής και εξασφαλίζουν ομοιομορφία και επαγγελματισμό στο κείμενο.

4.1. Σαφήνεια, οικονομία και επιστημονική ακρίβεια

Ο λόγος πρέπει να είναι περιεκτικός και κατανοητός. Αποφεύγονται:

- Ασύντακτες, δυσανάγνωστες και μακροσκελείς περίοδοι,
- περιττές λεκτικές επαναλήψεις,
- ασάφειες ή υπαινικτικές διατυπώσεις,

Οι προτάσεις διατυπώνονται με σαφή, εννοιολογικά καθαρό τρόπο. Το απλό συντακτικό σχήμα υποκείμενο-ρήμα-αντικείμενο διευκολύνει την κατανόηση και συμβάλλει σε επιστημονική καθαρότητα και ενδυναμώνει τον υποτακτικό λόγο, αλλά και τον παρατακτικό λόγο.

4.2. Τυπογραφικές συμβάσεις

Για την ομοιόμορφη εμφάνιση του κειμένου:

- Μετά από κάθε σημείο στίξης τοποθετείται κενό διάστημα.
- Οι παράγραφοι αρχίζουν με εσοχή (tab), εκτός από την πρώτη παράγραφο κάθε κεφαλαίου ή υποενότητας.
- Η μορφοποίηση (στοίχιση, γραμματοσειρά, διάστιχο) πρέπει να παραμένει σταθερή σε όλο το έγγραφο.

4.3. Δομή παραγράφων και ανάπτυξη επιχειρημάτων

Κάθε παράγραφος πρέπει:

- να αναπτύσσει μία κεντρική ιδέα,
- να υποστηρίζεται από θεωρητικά ή εμπειρικά στοιχεία,
- να συνδέεται λογικά με τις προηγούμενες και τις επόμενες.

Αποφεύγεται τόσο η υπερβολική ανάπτυξη όσο και οι υπερβολικά σύντομες, διαδοχικές παράγραφοι που στερούνται επεξεργασίας. Το επιστημονικό κείμενο δεν είναι απλώς περιγραφικό: απαιτεί κριτική ανάλυση, τεκμηρίωση, ερμηνεία και σύνδεση των παρατηρήσεων με το θεωρητικό πλαίσιο.

4.4. Χρήση ρηματικών προσώπων και συντακτικών επιλογών

Η χρήση του α' ενικού προσώπου αποφεύγεται. Εναλλακτικά προτιμώνται:

- το α' πληθυντικό («Στη συνέχεια εξετάζουμε...»),
- η απρόσωπη σύνταξη («Στην παρούσα εργασία διερευνάται...»),
- η μετατόπιση του υποκειμένου («Η μελέτη αυτή δεν θίγει...»).

Η αποφυγή του α' ενικού συμφωνεί με τα διεθνή πρότυπα που προκρίνουν επιστημονική ουδετερότητα και αντικειμενικότητα.

4.5. Χρονική συνέπεια και χρήση χρόνων

Σε τμήματα όπου γίνεται αφήγηση γεγονότων του παρελθόντος, απαιτείται συνέπεια στη χρήση αόριστου και παρατατικού. Ο ιστορικός ενεστώτας (δηλαδή η χρήση ενεστώτα για ιστορικά γεγονότα) αποφεύγεται, εκτός εάν υπάρχει τεκμηριωμένη αιτιολόγηση.

4.6. Ορολογία και εννοιολογική ακρίβεια

Οι επιστημονικοί όροι πρέπει να χρησιμοποιούνται με συνέπεια και ακρίβεια. Λέξεις ή φράσεις που φέρουν ποικίλες σημασίες στη βιβλιογραφία πρέπει να ορίζονται σαφώς, ιδίως όταν αποτελούν κεντρικές έννοιες της εργασίας.

4.7. Συμπεριληπτική και μη σεξιστική γλώσσα

Η χρήση συμπεριληπτικής γλώσσας αποτελεί διεθνή ακαδημαϊκή πρακτική. Αποφεύγονται εκφράσεις που αποκλείουν ή μειώνουν άτομα λόγω φύλου,

ταυτότητας, εθνικότητας ή άλλων χαρακτηριστικών. Συνίσταται η χρήση γλώσσας που να ικανοποιεί και τα δύο φύλα («ο ποιητής/η ποιήτρια», «ο/η ποιητής/ποιήτρια», «ο/η μαθητής/τρια» κ.ά.τ.) αποφεύγοντας τις υπερβολές.

4.8. Πρωτοτυπία και δεοντολογία στη χρήση πηγών

Η ανάπτυξη πρέπει να γίνεται με λόγο πρωτότυπο, όχι με συρραφή ή παράθεση εκτενών αποσπασμάτων άλλων κειμένων. Όταν παρατίθενται αυτούσια αποσπάσματα:

- η πηγή πρέπει να δηλώνεται με ακρίβεια στο κείμενο και στη βιβλιογραφία,
- οι παραπομπές πρέπει να ακολουθούν το σύστημα που ορίζει ο οδηγός *Manual of the American Psychological Association* (7th ed., APA, 2020), όπως αναλυτικά καταγράφεται στην [ενότητα 7. Βιβλιογραφικές Παραπομπές και Αναφορές](#) της παρούσης. Προτιμάται η σύνοψη και η κριτική ενσωμάτωση των απόψεων άλλων, κάτι που αναδεικνύει την ικανότητα του/της φοιτητή/τριας να αναλύει και να συνθέτει επιστημονικά δεδομένα.

4.9. Συνάφεια και λογική συνέχεια των ενότητων

Κάθε ενότητα και υποενότητα πρέπει:

- α) να αντιστοιχεί στο περιεχόμενο που δηλώνει ο τίτλος της,
- β) να μην επικαλύπτεται με άλλη ενότητα,
- γ) να συνδέεται λογικά με όσα προηγούνται και ακολουθούν.

Η μετάβαση από την Εισαγωγή προς τα Συμπεράσματα πρέπει να είναι σταδιακή, τεκμηριωμένη και σαφής, ώστε να αναδεικνύεται η συνολική συμβολή της εργασίας.

5. Η Εκδοτική Μορφή των Εργασιών

Η εκδοτική μορφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας πρέπει να είναι ενιαία και σύμφωνη με τα πρότυπα τυπογραφικής και ακαδημαϊκής παρουσίασης που ισχύουν διεθνώς. Η τήρηση των παρακάτω οδηγιών εξασφαλίζει ομοιομορφία, αναγνωσιμότητα και επαγγελματική εμφάνιση της εργασίας.

5.1. Τελική μορφή και τύπος αρχείου

Η εργασία παραδίδεται σε ηλεκτρονική μορφή:

- Κατά τη διάρκεια της εκπόνησης: αρχείο .doc ή .docx
- Στην τελική κατάθεση: αρχείο .pdf

Το τελικό αρχείο PDF πρέπει να είναι πλήρως συμβατό, χωρίς σφάλματα μορφοποίησης, και να αναπαράγει με ακρίβεια όλη την τυπογραφική διάταξη του αρχικού Word.

5.2. Τυπογραφικές προδιαγραφές

Για το σώμα του κειμένου:

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος: 12 pt
- Διάστιχο: 1,5
- Στοίχιση: πλήρης (justified)
- Περιθώρια σε όλες τις πλευρές: 2,54 εκ. (1 inch)

Για τίτλους, υπότιτλους και ειδικές ενότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ενοποιημένα επίπεδα επικεφαλίδων (Headings 1, 2, 3), σύμφωνα με τις τυποποιημένες επιλογές του Word.

5.3. Σελιδοποίηση και αρίθμηση

- Όλες οι σελίδες αριθμούνται στη δεξιά πλευρά του υποσέλιδου.
- Η αρίθμηση αρχίζει από την πρώτη σελίδα του κειμένου (Πρόλογος ή Εισαγωγή).
- Σελίδες όπως εξώφυλλο, περίληψη, ευχαριστίες κτλ. δεν αριθμούνται, αλλά προσμετρώνται για τη συνολική διάταξη.
- Ο Πίνακας Περιεχομένων παράγεται αυτόματα μέσω των εργαλείων επεξεργαστών κειμένου (Word, Pages κτλ).

5.4. Εικόνες, πίνακες, διαγράμματα, QR

Εφόσον χρησιμοποιούνται:

- ενσωματώνονται στο κείμενο σε κατάλληλη ανάλυση (300 dpi),
- φέρουν τίτλο και αρίθμηση,
- συνοδεύονται από πηγή, εφόσον δεν είναι πρωτότυπα,
- τοποθετούνται κοντά στο σημείο όπου αναφέρονται στο κείμενο.
- κάτω από κάθε πίνακα, εικόνα ή γράφημα, τοποθετείται μία περιγραφική λεζάντα, η οποία και θα εμφανίζεται και στον Πίνακα Περιεχομένων της ΜΔΕ.

5.5. Παραρτήματα

Υλικό όπως:

- συνεντεύξεις,
- φύλλα εργασίας,
- πρωτογενή δεδομένα,
- δημιουργικό υλικό,
- πίνακες μεγάλης έκτασης,

τοποθετούνται στο τέλος της εργασίας, μετά τη βιβλιογραφία, με σαφή αρίθμηση (Παράρτημα Α, Β, Γ...). βλ. και [ενότητα 7 του παρόντος Τεχνολογικού Οδηγού](#).

5.6. Διάταξη του εξωφύλλου

Το εξώφυλλο της εργασίας περιλαμβάνει υποχρεωτικά και με **κεντραρισμένη στοίχιση**:

Το λογότυπο του Πανεπιστημίου

Στην κορυφή της σελίδας γράφονται κεντραρισμένα με έντονη γραφή τα στοιχεία του ΠΜΣ:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΓΡΑΦΗ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: ...

Παρακάτω στη σελίδα τοποθετούνται κεντραρισμένα με έντονη γραφή ο τίτλος της εργασίας, το Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας, τα Ονοματεπώνυμα Επιβλέποντα/ουσας και Εξεταστικής Επιτροπής, ημερομηνία και τόπος έκδοσης της διπλωματικής.

5.7. Γλωσσική επιμέλεια και τελικό έλεγχο μορφής

Πριν από την τελική κατάθεση, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να διασφαλίσει:

- την ορθογραφική και συντακτική ορθότητα του κειμένου,
- τη συνοχή στη μορφοποίηση (τίτλοι, αριθμήσεις, υποσημειώσεις),
- την ορθή χρήση παραπομπών,
- την πληρότητα των ευρετηρίων (όπου προβλέπονται),
- τη λειτουργικότητα όλων των στοιχείων (πίνακες, εικόνες, παραπομπές, υπερσυνδέσεις).

Η επιμελημένη γλωσσική και τυπογραφική μορφή αποτελεί προϋπόθεση αποδοχής της εργασίας.

5.8. Συμμόρφωση με οδηγίες

Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να ακολουθούν ακριβώς τις τεχνικές προδιαγραφές του Οδηγού. Εργασίες που δεν συμμορφώνονται με τις οδηγίες μορφοποίησης μπορεί να επιστραφούν για διορθώσεις πριν την εξέταση ή την τελική κατάθεση.

5.9. Δήλωση αυθεντικότητας

Όλες οι διπλωματικές εργασίες συνοδεύονται από Δήλωση Αυθεντικότητας, στην οποία ο/η φοιτητής/τρια επιβεβαιώνει ότι το κείμενο αποτελεί πρωτότυπη εργασία και ακολουθούνται οι κανόνες δεοντολογίας, σύμφωνα με το ακόλουθο πρότυπο:

Δήλωση Αυθεντικότητας

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα Διπλωματική Εργασία για τη λήψη του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών του ΠΜΣ «Δημιουργική Γραφή» του Παιδαγωγικού Τμήματος

Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας είναι πρωτότυπη και παρουσιάζει την έρευνά μου και τα αποτελέσματά της. Όλες οι πηγές έχουν δηλωθεί σύμφωνα με τους κανόνες δεοντολογίας και αναφέρονται στο σύνολό τους, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Η χρήση εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης, όπου υπάρχει, καταγράφεται με σαφήνεια.

6. Οργάνωση και Διάρθρωση της Εργασίας

Η ΜΔΕ πρέπει να παρουσιάζεται με σαφή, λογική και ακαδημαϊκά αποδεκτή διάρθρωση. Η συνοχή, η λογική πρόοδος των επιχειρημάτων και η διακριτή οργάνωση των κεφαλαίων αποτελούν βασικά κριτήρια αξιολόγησης.

Η εργασία οργανώνεται σύμφωνα με την ακόλουθη γενική δομή, η οποία μπορεί να προσαρμοστεί κατόπιν συνεννόησης με τον/την επιβλέποντα/ουσα, χωρίς όμως να αλλοιώνεται η βασική αρχή της προοδευτικής ανάπτυξης από την Εισαγωγή προς τα Συμπεράσματα.

6.1. Προκαταρκτικά τμήματα

Περιλαμβάνουν όλες τις σελίδες που προηγούνται του κυρίως σώματος της εργασίας:

- Εξώφυλλο
- Σελίδα τίτλου
- Σελίδα με τα στοιχεία της εργασίας (φοιτητής/τρια, επιβλέπων/ουσα)
- Περίληψη (Ελληνικά και Αγγλικά)
- Ευχαριστίες (προαιρετικό)
- Πίνακας Περιεχομένων
- Πρόλογος (πώς και γιατί επιλέχθηκε το θέμα κτλ.)
- Κατάλογος πινάκων, εικόνων, διαγραμμάτων (όπου απαιτείται)

Τα προκαταρκτικά δεν αριθμούνται, αλλά προσμετρώνται στη σελιδοποίηση.

6.2. Εισαγωγή

Η Εισαγωγή πρέπει να:

- παρουσιάζει το θέμα και τη συνάφεια της εργασίας,
- διατυπώνει με σαφήνεια το σκοπό, τα ερευνητικά ερωτήματα ή/και τους στόχους,
- καθορίζει το θεωρητικό ή δημιουργικό πλαίσιο,
- περιγράφει συνοπτικά τη μεθοδολογία,
- εξηγεί τη δομή των κεφαλαίων.

Η Εισαγωγή αποτελεί οδηγό πλοήγησης για τον/την αναγνώστη/στρια και εισάγει στο επιστημονικό ή δημιουργικό ζητούμενο της εργασίας και καταθέτει τα ερευνητικά ερωτήματα.

6.3. Θεωρητικό πλαίσιο / Βιβλιογραφική επισκόπηση

Το μέρος αυτό της εργασίας:

- παρουσιάζει τα κεντρικά θεωρητικά σχήματα και τις βασικές έννοιες του θέματος της εργασίας,
- ενσωματώνει κριτικά τη σχετική βιβλιογραφία,
- αναδεικνύει το ερευνητικό κενό ή τη συμβολή της μελέτης,
- τεκμηριώνει την επιλογή των εννοιών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων.

Η βιβλιογραφική επισκόπηση πρέπει να είναι κριτική, όχι απλώς περιγραφική.

6.4. Μεθοδολογία

Η μεθοδολογική ενότητα:

- περιγράφει τη μέθοδο ή τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται,
- τεκμηριώνει την επιλογή τους,
- εξηγεί τα βήματα που ακολουθήθηκαν,
- παρουσιάζει το υλικό, τα εργαλεία ή τις πηγές,
- διευκρινίζει τα όρια και τις προϋποθέσεις της έρευνας ή της δημιουργικής διαδικασίας.

Σε δημιουργικές εργασίες, η μεθοδολογία μπορεί να περιγράφει:

- τεχνικές συγγραφής,
- δημιουργικές διαδικασίες,
- επιλογές ύφους/ειδών,
- διαδικασίες αναθεώρησης
- το θεωρητικό παιδαγωγικό πλαίσιο, εφόσον έχει παραχθεί διδακτικό σενάριο.

6.5. Παρουσίαση ευρημάτων / Ανάλυση

Ανάλογα με το είδος της εργασίας, το κεφάλαιο αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ορισμένες από τις ακόλουθες επιλογές σε αυτονόητη σύνδεση με το επιστημονικό πεδίο της Δημιουργικής Γραφής:

- Ερευνητικά ευρήματα
- Ανάλυση κειμένων ή δεδομένων
- Ενδεχόμενες διαφωνίες με προηγούμενες μελέτες ή/και εξέταση των διαφορετικών μεθοδολογιών που υιοθετήθηκαν.
- Συζήτηση τεχνικών/επιλογών συγγραφής (ρητορική του κειμένου)
- Παρουσίαση και ανάλυση του διδακτικού σεναρίου, με έμφαση στη δομή, την υλοποίηση (κατάθεση παραδειγματικών κειμένων, ενδεικτικές δραστηριότητες ή παραγόμενα αποτελέσματα παιδαγωγικών δράσεων), τα μαθησιακά αποτελέσματα και την παιδαγωγική τεκμηρίωση.

Η παρουσίαση πρέπει να οργανώνεται συστηματικά, με σαφείς υποενότητες.

6.6. Συμπεράσματα

Το τελικό κεφάλαιο:

- συνοψίζει τα βασικά σημεία της εργασίας
- απαντά στα ερευνητικά ερωτήματα ή στους στόχους που τέθηκαν
- υπογραμμίζει τη συμβολή της εργασίας στη διεθνή επιστημονική κοινότητα
- προτείνει κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα ή εφαρμογή.

Τα Συμπεράσματα δεν επαναλαμβάνουν την Εισαγωγή· παρουσιάζουν τη νέα γνώση που προέκυψε.

6.7. Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία:

- περιλαμβάνει ΜΟΝΟ και ΟΛΕΣ τις πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί στο κείμενο,
- παρατίθεται σε ενιαίο σύστημα (σύμφωνα με τις οδηγίες του Οδηγού),
- οργανώνεται αλφαβητικά.

6.8. Δήλωση Χρήσης Εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης

Εφόσον στη διαδικασία συγγραφής χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (π.χ. για γλωσσική επιμέλεια, οργάνωση υλικού, υποδείξεις βιβλιογραφίας ή ιδεών), ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να το δηλώσει ρητά είτε στη Μεθοδολογία είτε σε ξεχωριστή δήλωση στο τέλος της εργασίας.

Στη δήλωση πρέπει να προσδιορίζεται με σαφήνεια:

- το είδος των εργαλείων,
- ο τρόπος χρήσης,
- η έκταση της υποστήριξης,
- η διαβεβαίωση ότι το δημιουργικό μέρος της εργασίας δεν παράχθηκε από Τεχνητή Νοημοσύνη (όπου αυτό δεν επιτρέπεται).

Η ευθύνη για την ορθή και δεοντολογική χρήση των εργαλείων παραμένει αποκλειστικά στον/στη φοιτητή/τρια.

6.9. Δεοντολογία Έρευνας

Σε εργασίες που περιλαμβάνουν συλλογή δεδομένων από συμμετέχοντες (π.χ. μαθητές/μαθήτριες, εκπαιδευτικούς ή άλλες ομάδες), ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να τηρεί τις αρχές της ερευνητικής δεοντολογίας. Αυτό περιλαμβάνει:

- ενημερωμένη συγκατάθεση των συμμετεχόντων/ουσών ή των κηδεμόνων τους,
- εξασφάλιση ανωνυμίας και εμπιστευτικότητας,
- αποφυγή οποιασδήποτε βλάβης ή πίεσης προς τους συμμετέχοντες/ουσες,
- ασφαλή αποθήκευση και χρήση των δεδομένων,
- συμμόρφωση με τις σχετικές κατευθυντήριες γραμμές του ΠΔΜ και της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Όπου απαιτείται, στο Παράρτημα της διπλωματικής εργασίας πρέπει να συμπεριλαμβάνονται:

- τα έντυπα ενημέρωσης και συγκατάθεσης,
- τυχόν άδειες πρόσβασης σε σχολικές μονάδες ή άλλους χώρους,
- σχετικές εγκρίσεις φορέων ή επιτροπών δεοντολογίας.

7. Βιβλιογραφικές Παραπομπές και Αναφορές

Η ορθή τεκμηρίωση αποτελεί θεμελιώδη αρχή της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιολόγηση της εργασίας. Όλες οι πηγές –έντυπες, ηλεκτρονικές, οπτικοακουστικές, δημιουργικές– πρέπει να αποδίδονται με ακρίβεια, σύμφωνα με ενιαίο σύστημα παραπομπών. Η μη ορθή αναφορά ή η παράλειψη πηγών συνιστά λογοκλοπή.

Στο ΠΜΣ Δημιουργική Γραφή χρησιμοποιείται το σύστημα συστοιχίας APA 7 (βλ. και [ενότητα 4.8](#)), το οποίο ευθυγραμμίζεται με διεθνή πρότυπα και επιτρέπει καθαρή, διαφανή παραπομπή εντός του κειμένου.

7.1. Παραπομπές μέσα στο κείμενο (In-text citations)

Οι παραπομπές στο κείμενο περιλαμβάνουν:

- το επώνυμο του συγγραφέα,
- το έτος έκδοσης,
- τη σελίδα.

Παραδείγματα:

- (Παπαδιαμάντης, 1999)
- (Genette, 1980, σ. 45)
- Σύμφωνα με τον Ricoeur (1991, σ. 73)...

Σε παραπομπή πολλών έργων του ίδιου συγγραφέα στο ίδιο έτος χρησιμοποιούνται διακριτικά:

- (Smith, 2020a, σ. 90)
- (Smith, 2020b, σ. 23)

Για δύο συγγραφείς:

- (Eco & Carrière, 2009, σ. 12)

Για τρεις ή περισσότερους:

- (Bhabha et al., 2014, σ. 45)

Όταν γίνεται αναφορά σε ολόκληρο έργο, χωρίς συγκεκριμένη σελίδα, η παραπομπή δεν φέρει αριθμητική ένδειξη.

7.2. Παράθεση αυτούσιων αποσπασμάτων

Για μικρά αποσπάσματα (έως 40 λέξεις), το κείμενο τίθεται μέσα σε εισαγωγικά και ενσωματώνεται στη ροή της παραγράφου.

Παράδειγμα:

Ο Barthes (1977, σ. 142) σημειώνει ότι «ο συγγραφέας δεν προηγείται του κειμένου, αλλά το ακολουθεί».

Για εκτενέστερα αποσπάσματα:

- χρησιμοποιείται μεγαλύτερη εσοχή,
- μονό διάστιχο,
- μικρότερη γραμματοσειρά (11 pt),
- χωρίς εισαγωγικά.

Παράδειγμα:

Σε κάθε περίπτωση, η πηγή παρατίθεται αμέσως μετά.

Η συνεχής παράθεση μεγάλων αποσπασμάτων αποθαρρύνεται. Προτιμάται η σύνοψη και κριτική επεξεργασία και ενσωμάτωσή τους στο κείμενο της εργασίας.

7.3. Υποσημειώσεις

Οι υποσημειώσεις χρησιμοποιούνται μόνο για:

- παραπομπές επεξηγηματικού χαρακτήρα,
- συμπληρωματικές παρατηρήσεις,
- διευκρινίσεις που θα διέκοπταν τον κύριο λόγο.

Δεν χρησιμοποιούνται για βιβλιογραφικές παραπομπές. Αυτές παραμένουν στο κυρίως κείμενο.

7.4. Βιβλιογραφία

Η βιβλιογραφία στο τέλος της εργασίας περιλαμβάνει όλες και μόνο τις πηγές που έχουν χρησιμοποιηθεί στο κείμενο. Η διάταξη είναι αλφαβητική με βάση το επώνυμο του συγγραφέα.

Παρακάτω παρουσιάζονται ενδεικτικά μοντέλα Harvard που πρέπει να ακολουθούνται.

7.4.1. Βιβλία**Μορφή:**

Επώνυμο, Αρχικό μικρού ονόματος. (Έτος). *Τίτλος*. Εκδότης.

Παράδειγμα:

Eagleton, T. (2003). *After Theory*. Penguin.

7.4.2. Κεφάλαιο σε συλλογικό τόμο**Μορφή:**

Επώνυμο, Αρχικό μικρού ονόματος. (Έτος). Τίτλος κεφαλαίου. Στο: Αρχικό Επώνυμο (επιμ.), *Τίτλος τόμου* (σσ. xx-yy). Εκδότης.

Παράδειγμα:

Moore, P., Noonan, D., & Woodward, E. (2020). Juliana v. United States and the global youth-led campaign for a safe climate. In C. Henry, J. Rockstrom, & N. Stern (Eds.), *Standing up for a sustainable world: Voices of change* (pp. 151-157). Edward Elgar Publishing.

7.4.3. Άρθρο σε επιστημονικό περιοδικό

Μορφή:

Επώνυμο, Αρχικό μικρού ονόματος. (Έτος). Τίτλος άρθρου. *Τίτλος Περιοδικού, τόμος(τεύχος)*, σελίδες. DOI (εφόσον υπάρχει και σε μορφή υπερσυνδέσμου/URL)

Παράδειγμα:

Swasy, A. (2016). A little birdie told me: Factors that influence the diffusion of Twitter in newsrooms. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 60(4), 643-656. <https://doi.org/10.1080/08838151.2016.1234480>

7.4.4. Διαδικτυακές πηγές

Μορφή:

Επώνυμο/Φορέας. (Έτος, Ημερομηνία). Τίτλος. Διαθέσιμο στο: URL (ημ/νία πρόσβασης).

Παράδειγμα:

Sparks, D. (2019, August 7). *Mayo mindfulness: Meditation is good medicine*. Mayo Clinic. Available in URL (07/20/2019): <https://newsnetwork.mayoclinic.org/discussion/mayo-mindfulness-meditation-is-good-medicine/>

7.4.5. Οπτικοακουστικό υλικό (ταινίες, podcasts, ηχογραφήσεις)

Μορφή:

Επώνυμο σκηνοθέτη/εκφωνητή, Αρχικό μικρού ονόματος. (Έτος). Τίτλος. Εταιρία/ες παραγωγές.

Παράδειγμα:

Jackson, P. (Director). (2001). *The lord of the rings: The fellowship of the ring* [Film]. New Line Cinema; Wingnut Films; The Saul Zaentz Company.

7.4.6. Δημιουργικά έργα (ποίηση, διήγημα) σε συλλογή.

Επώνυμο, Αρχικό μικρού ονόματος. (Έτος). Τίτλος έργου. Στο Αρχικό μικρού ονόματος. Επώνυμο επιμελητή (Επιμ.). Τίτλος συλλογής. Εκδότης.

Frost, R. (2006). The road not taken. In J. Parini (Ed.), *The Wadsworth anthology of poetry* (p. 598). Cengage Learning.

7.4.7. Αδημοσίευτο ή αρχειακό υλικό

Επώνυμο, Αρχικό μικρού ονόματος. (Έτος). Τίτλος. Αρχείο/Φορέας, Κωδικός αρχείου (εάν υπάρχει).

7.5. Ομοιομορφία και συνέπεια

Η εργασία ακολουθεί ένα και μόνο σύστημα παραπομπών (βλ. και [ενότητα 4.8](#)). Η ανάμειξη διαφορετικών συστημάτων (π.χ. Harvard και APA ή Chicago) δεν επιτρέπεται.

Όλες οι αναφορές στο κείμενο πρέπει να βρίσκονται και στη βιβλιογραφία, και αντιστρόφως.

7.6 Δεοντολογία – Λογοκλοπή

Η ακριβής αναφορά πηγών αποτελεί προϋπόθεση ακαδημαϊκής ακεραιότητας.

Πράξεις όπως:

- η απόκρυψη πηγής,
- η αντιγραφή χωρίς παραπομπή,
- η παράφραση χωρίς αναφορά,
- η χρήση εργασίας τρίτου,

συνιστούν λογοκλοπή και μπορεί να επιφέρουν ακύρωση της εργασίας και πειθαρχικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής διαγραφής από το ΠΜΣ.

Όλες οι εργασίες ελέγχονται με εργαλεία ανίχνευσης λογοκλοπής.

8. Παραρτήματα

Τα Παραρτήματα αποτελούν συμπληρωματικές ενότητες που τοποθετούνται στο τέλος της εργασίας, μετά τη Βιβλιογραφία. Περιλαμβάνουν υλικό απαραίτητο για την κατανόηση της εργασίας, το οποίο όμως δεν μπορεί να ενσωματωθεί άμεσα στο κύριο σώμα του κειμένου χωρίς να διακόψει τη ροή ή να επιβαρύνει τη δομή του.

Τα Παραρτήματα χρησιμοποιούνται κυρίως για την παρουσίαση:

- πρωτογενούς υλικού μεγάλης έκτασης,
- τεχνικών δεδομένων,
- απομαγνητοφωνήσεων,
- συνεντεύξεων,
- φύλλων εργασίας,
- δημιουργικού υλικού (όπου απαιτείται),
- πίνακες, γραφήματα ή εικόνες με λεπτομερή ανάλυση,
- κειμενικών παραλλαγών ή αρχειακών τεκμηρίων.

8.1. Διάταξη και μορφοποίηση

Κάθε Παράρτημα:

- έχει διακριτό τίτλο (π.χ. Παράρτημα Α: Πρωτογενές Υλικό),
- αρχίζει σε νέα σελίδα,
- αριθμείται με κεφαλαία γράμματα (Α, Β, Γ...),
- αναφέρεται ρητά στο κυρίως κείμενο όταν χρειάζεται (π.χ. «βλ. Παράρτημα Β»).

Εάν ένα Παράρτημα περιλαμβάνει πολλά στοιχεία (π.χ. πίνακες, εικόνες, φόρμες εργασίας), αυτά αριθμούνται εντός του Παραρτήματος:

- Πίνακας Α1, Α2...
- Εικόνα Β1, Β2...

8.2. Περιεχόμενο Παραρτημάτων

Τα Παραρτήματα μπορεί να περιλαμβάνουν:

- ερωτηματολόγια,
- οδηγούς συνέντευξης,
- απομαγνητοφωνήσεις,
- στατιστικούς πίνακες,
- χάρτες ή διαγράμματα,
- τεκμήρια από αρχεία ή βάσεις δεδομένων.
- επιπλέον δημιουργικές ασκήσεις ή παραδείγματα.
- αποσπάσματα του πρωτοτύπου,
- συγκριτικούς πίνακες μεταφράσεων,
- αναλυτικά σχόλια μεταφραστικών επιλογών.

8.3. Ρόλος των Παραρτημάτων στη συνολική εργασία

Τα Παραρτήματα:

- δεν αποτελούν μέρος της κύριας ανάλυσης,
- δεν αντικαθιστούν το θεωρητικό και μεθοδολογικό μέρος,
- κατατίθενται ως υποστηρικτικό υλικό,
- βοηθούν τον αναγνώστη/τη βαθμολογική επιτροπή να τεκμηριώσουν και να επαληθεύσουν τα ευρήματα ή το δημιουργικό αποτέλεσμα.

Είναι σημαντικό ο/η φοιτητής/τρια να παραπέμπει ρητά στα Παραρτήματα όταν αυτά αξιοποιούνται στο κύριο σώμα της εργασίας, ώστε να διατηρείται η συνοχή και η λογική δομή του κειμένου.